

### 3.4 Náhorní Karabach a vliv (nejen) Ruska

L. Pavelková

**Klíčové pojmy:** Náhorní Karabach, vliv Ruska, zpravodajství, válečný konflikt

**Vzdělávací cíl:** procvičovat dovednost žáků vystihnout klíčové teze z filmu a odborného článku; vnímat názorové rozdíly spolužáků; podložit svůj názor věcnými argumenty

**Potřebný čas:** 1 vyučovací hodina

**Podkladový materiál:**

JÍCHOVÁ, D. (2017) Role Ruska v konfliktu o Náhorní Karabach. Geografické rozhledy, 26(4), 8–9.

Video Objektiv (2009): <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096911352-objektiv/209411030400628/obsah/81829-azerbajdzan-nahorni-karabach> (odkaz přímo na reportáž o Náhorním Karabachu)

DURAJOVÁ, M. (2019): Život v zemi, která neexistuje. Náhorní Karabach je i po třiceti letech obestřen zamrzlou válkou. Dostupné zde: <https://denikn.cz/214045/zivot-v-zemi-ktera-neexistuje-nahorni-karabach-je-i-po-triceti-letech-obestren-zamrzlou-vaalkou/> (20. 3. 2021)

#### Struktura a organizace hodiny:

Tato hodina je tematicky zaměřena na Národní Karabach – jedno z vážných ohnisek napětí ve světě. Žákům je přiblíženo prostřednictvím videa z roku 2009, které poměrně dobře shrnuje zdejší situaci. Informace o dalším vývoje podává článek z roku 2017. V roce 2020 se konflikt rozhořel znovu, je tedy vhodné situaci rozebrat i z hlediska aktuálního dění.

Úvodní otázky učitele by měly poodkrýt dosažené poznání a zájem žáků o Národní Karabach.

► Můžeme se například ptát: Jak se v posledních letech žije obyvatelům Národního Karabachu? Které problémy musí především řešit a co je toho příčinou? Proč bychom měli sledovat situaci v Národním Karabachu? Může ovlivnit i život obyvatel v Česku? Během této úvodní části hodiny je důležité se ujistit, že všichni žáci vědí, kde Národní Karabach leží a rovněž zmínit, v jakém vztahu k Arménii a Ázerbájdžánu Náhorní Karabach je (obýváno zejména Armény, ale obklopen ázerbájdžánským územím).

Následně učitel pustí video, které shrnuje situaci v Náhorním Karabachu před více než deseti lety (Objektiv 2009, 8 minut).

► Po jeho zhlédnutí se učitel žáků zeptá, co je z videa nejvíce zaujalo a které otázky vyvolalo v jejich mysli. Upozorní rovněž, že video popisuje situaci před více než 10 lety a vyzve žáky k odpovědi, do jaké míry se zde pravděpodobně situace změnila.

V další fázi hodiny žáci čtou ve dvojicích články o roli Ruska v konfliktu v Náhorním Karabachu z roku 2017 (příloha 15, cca 10 minut).

Poté dostanou k zodpovězení pět otázek (tabulka 5, příloha 15).

► Odpovědi je možné zpracovávat ve dvojicích či individuálně (podle času, který je k dispozici). Odpovědi by měli žáci napsat do tabulky během deseti minut. Následuje

společné sdílení odpovědí. Je vhodné je diskutovat najednou v celé třídě, protože odpovědi nemusí být jednoznačné, žáci mohou zapojovat své domněnky či znalosti z jiných zdrojů.

**Tabulka 5 – Možné odpovědi na otázky o konfliktu v Náhorním Karabachu**

| Otázka                                                                          | Možné odpovědi/témata                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Text pojednává o vlivu Ruska v Náhorním Karabachu. Jak se tento vliv projevuje? | dodavatel zbraní (Arménie i Ázerbájdžán), dodávka zemního plynu a elektrické energie do Arménie, kontrola železniční sítě v Arménii            |
| Proč Rusko do konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem zasahuje?                  | region považuje za svou sféru vlivu, snaha zabránit většímu konfliktu, nechce narušit ekonomické vztahy s Ázerbájdžánem                        |
| Jaký další vliv ze zahraničí můžeme v regionu sledovat?                         | Turecko podporuje Ázerbájdžán, mezinárodní uskupení EEU a OSKB, setkání prezidentů v roce 2016 v zahraničí (neutrální půda) – Vídeň, Petrohrad |
| Jaký je hlavní přístup Arménie ke konfliktu v Náhorním Karabachu?               | právo na sebeurčení (arménské obyvatelstvo)                                                                                                    |
| Jaký je hlavní přístup Ázerbájdžánu ke konfliktu v Náhorním Karabachu?          | územní integrita (nenarušit územní celistvost Ázerbájdžánu)                                                                                    |

*Zdroj: vlastní návrh autorky*

Na závěr je vhodné shrnout obsah tématu a zároveň umožnit žákům uvědomit si případné změny ve svém poznání.

► Nabízí se tyto otázky: Jak byste situaci v Náhorním Karabachu stručně shrnuli? Co je podle vás největší překážkou k řešení problému? Jaká je role Ruska v konfliktu? Víte, jaká je aktuální situace v Náhorním Karabachu? Co vám z nových informací přišlo nejdůležitější? Změnil se váš názor na události v Náhorním Karabachu? V čem konkrétně?